

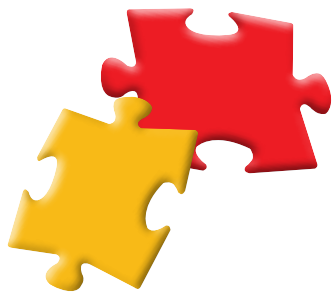
LUOTTAMUSMIEHEN VALINTA -OHJEISTUS

PAM

Luottamusta.

Yhdessä.

LUOTTAMUSTA	3
LUOTTAMUSMIESVALINNAT	4
YLEISTÄ	4
Valinta-aika	4
Toimikausi	4
Luottamusmiehen valinta toimikauden aikana.....	4
Vaalikelpoisuus	5
VAALITOIMIKUNTA	5
Vaalitoimikunnan valinta	5
Vaalitoimikunnan tehtävät	5
EHDOKASASETTELU	6
VAALIT.....	6
Äänestys	6
Urnavaali	7
Postivaali.....	8
Sähköinen vaali ja postivaali	8
Ääntenlasku	8
Vaaliasiakirjojen säilyttäminen.....	9
Pääluottamusmiehen ehdokassuoja.....	9
KUN VALINNAT ON TEHTY.....	9
Valinnan virallistaminen	9
Erimielisyydet luottamusmiehen valinnassa.....	9
Vaalien järjestelyistä moittiminen.....	9
Luottamusmiehen vaihtaminen.....	9
LUOTTAMUSMIEHEN VALINTA TYÖEHTOSOPIMUKSITTAIN	10
Kaupan työehtosopimus	10
Vähittäiskaupan esimiesten työehtosopimus	10
Kiinteistöpalvelualan työntekijöitä koskeva työehtosopimus	10
Matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluita koskeva työehtosopimus.....	11
Vartiointialan työehtosopimus.....	11
LUOTTAMUSMIESVAALIEN TARKISTUSLISTA.....	12
Liite 1: Ehdokasasettelu / ilmoitustaululle	13
Liite 2: Ehdotus luottamusmieheksi	15
Liite 3: Valintakokouksen pöytäkirja (yksi ehdokas)	17
Liite 4: Valintakokouksen pöytäkirja (useita ehdokkaita)	19
Liite 5: Ehdokaslista äänestystä varten	21
Liite 6: Äänestyslippu.....	23
Liite 7: Vaalikokouksen pöytäkirja	27
Liite 8 : Valinnasta ilmoittaminen	29
Liite 9: Luottamushenkilöt ilmoitustaululle	31

LUOTTAMUSTA

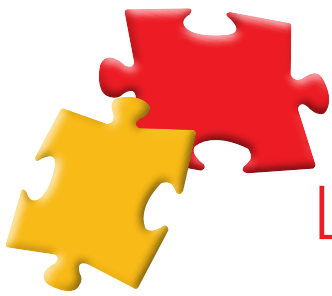
Työ on merkittävä osa ihmisen elämää. Työelämän laatu, reiluus ja kehitys vaikuttavat olennaisesti ihmisten hyvinvointiin. Järjestäytyneillä työpaikoilla kehitys ei ole ylhäältä tai ulkopäin johdettua, vaan perustuu aitoon yhteistoimintaan.

Työntekijät ovat oman työnsä parhaita asiantuntijoita ja järjestäytymällä he osoittavat halunsa ja kykynsä vaikuttaa työnsä kehitykseen. Yhteisten asioiden ajamiseksi valitaan myös työpaikkojen luottamushenkilöt.

Luottamushenkilövalinnoilla kasvatetaan luottamusta työpaikan sisällä, mutta luottamushenkilötkään eivät voi toimia yksin. Järjestäytyneiden työntekijöiden näkemykset työyhteisön ja -tehtävien kehittämisestä ovat luottamushenkilöiden tärkeimmät ohjenuorat. Yhdessä, työyhteisössä, näihin asioihin vaikuttaminen on reilun yhteistoiminnan perusta.

Tästä materiaalista löytyvät perusohjeet luottamusmiesvalintojen tekemiseksi. Lisäksi käytössä on PAMin hallituksen hyväksymät luottamusmiesvalintasäännöt. Lisätietoja valintojen järjestämisestä saa PAMin aluetoimistoista sekä osoitteesta **www.pam.fi/luottamusmiesvaalit**.

LUOTTAMUSMIESVALINNAT

PAMin jäsenillä on oikeus valita keskuudestaan luottamusmies. Luottamusmies toimii pamilaisten työntekijöiden edustajana työpaikalla.

Luottamusmiehen tulee olla työpaikan työntekijä ja tuntee työpaikan olosuhteet.

Luottamusmiehen ja varaluottamusmiehen valinnat on järjestettävä niin, että kaikilla PAMin jäsenillä, joita luottamusmies edustaa, on mahdollisuus osallistua valintaan. Alakohtaisista luottamusmiessopimuksista, jotka ovat osa kunkin alan työehtosopimista, on sovittu työnantaja- ja työntekijäliittojen välillä.

Luottamusmiesvalinnan jälkeen valittu luottamusmies täyttää ilmoituslomakkeen valinnasta. Ilmoituslomake ja muut valintamateriaalit löytyvät PAMin nettisivuilta osoitteesta www.pam.fi/luottamusmiesvaalit.

Luottamusmies on näissä luottamusmiesvalintaohjeissa yleisnimitys kaikista luottamusmiehistä.

YLEISTÄ

Valinta-aika

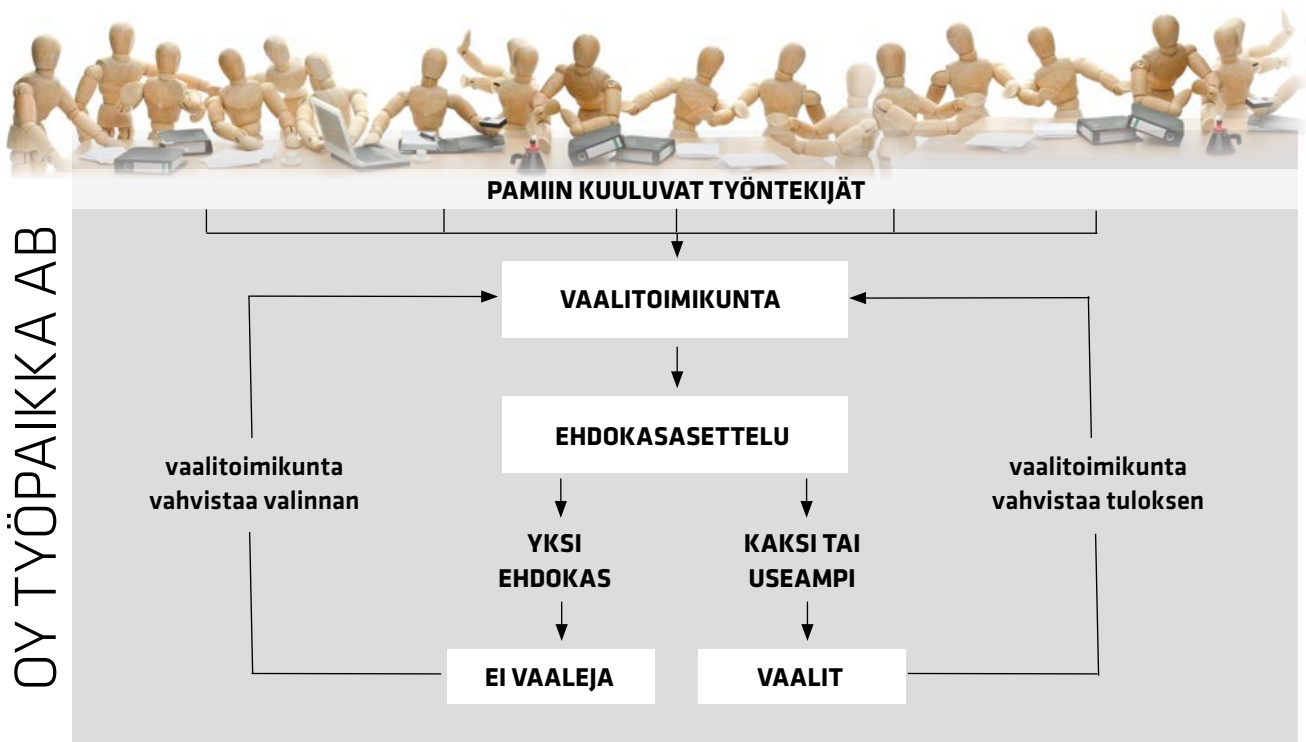
Pamilaisilla työpaikoilla luottamusmiesvalinnat järjestetään pääsääntöisesti kunkin parittoman vuoden loka-joulukuussa, joka toinen vuosi. Kun työpaikalle valitaan ensimmäistä kertaa luottamusmies tai kun edellinen luopuu tehtävästään, voidaan valinnat tehdä milloin tahansa.

Toimikausi

Luottamusmiehen toimikausi alkaa parillisen vuoden alusta ja kestää kaksi (2) vuotta. Toimikaudet ovat 1.1.2020–31.12.2021, 1.1.2022–31.12.2023 jne.

Luottamusmiehen valinta toimikauden aikana

Jos työpaikalla ei ole ennen ollut luottamusmiestä tai luottamusmies eroaa tehtävästään työpaikan vaihdon tai muun syyn takia, valitaan uusi luottamusmies. Varaluottamusmies toimii luottamusmiehen sijaisena siihen saakka, kunnes uusi varsinainen luottamusmies on valittu. Uuden luottamusmiehen toimikausi alkaa heti valintojen jälkeen.

Valittu luottamusmies hoitaa tehtävää jäljellä olevan toimikauden loppuun saakka.

Poikkeuksena vaalivuonna (esimerkiksi 2021, 2023) valittu luottamusmies jatkaa suoraan seuraavalle kaksivuotiskaudelle.

Esimerkki 1. Työpaikan luottamusmies vaihtaa työpaikkaa kesken kauden keväällä 2020. Työpaikalla tulee järjestää uudet valinnat. Uuden luottamusmiehen toimikausi jatkuu 31.12.2021 saakka.

Esimerkki 2. Työpaikan luottamusmies vaihtaa työpaikkaa kesken kauden keväällä 2021 (vaalivuosi). Työpaikalla tulee järjestää uudet valinnat. Uuden luottamusmiehen kausi jatkuu seuraavan kaksivuotiskauden loppuun saakka eli 31.12.2023 asti.

Vaalikelpoisuus

Kaikilla PAMin jäsenillä tulee olla mahdollisuus esittää, olla ehdokkaana, äänestää ja tulla valituksi luottamusmieheksi tai varaluottamusmieheksi. PAMin jäsenyyden tulee olla voimassa, kun asettuu ehdolle tai ehdottaa henkilöitä luottamusmiehiksi.*

VAALITOIMIKUNTA

Vaalitoimikunnan valinta

Yrityksen PAMiin kuuluvat työntekijät valitsevat keskuudestaan vaalitoimikunnan. Vaalitoimikunnan suositeltava koko on vähintään kolme PAMin jäsentä*.

Vaalitoimikunnan kokoonkutsujana tai vaalitoimikuntana voivat toimia myös liiton toimihenkilöt. Luottamusmiestehtäviin ehdolle asettuvien on hyvä jäädä itsensä vaalitoimikunnasta.

*Poikkeuksena vähittäiskaupan esimiesten luottamusmiesvalinnoissa ehdokkaan ja ehdottajan tulee olla joko PAMin tai KEY:n jäseniä.

Vaalitoimikunnan tehtävät

- vastaa valintojen oikeudenmukaisesta toimittamisesta
- hoitaa valintoihin liittyvän tiedottamisen
- vastaa ehdokasasettelun aikatauluttamisesta ja käytännön järjestelyistä
- järjestää mahdolliset luottamusmiesvaalit
- huolehtii, että äänestäminen tapahtuu oikeudenmukaisesti
- huolehtii, ettei äänestyspaikalla tehdä vaalityötä (urnavaali)
- tekee vaalipöytäkirjat
- huolehtii vaalisalaisuuden säilymisestä
- huolehtii vaalimateriaalin säilytyksestä vaalin ajan
- arkistoi vaalimateriaalin (ks. kohta vaaliasiakirjojen säilyttäminen)

EHDOKASASETTELU*

Ehdokasasettelussa luottamusmiehehdokkaiksi esitetään yritykseen työsuhteessa olevia PAMiin kuuluvia työntekijöitä, jotka työskentelevät saman työehtosopimuksen piirissä ja samalla toimialueella kuin valittava luottamusmies. Sen henkilön, joka ehdottaa luottamustamiestä tulee olla PAMin jäsen* ja kyseiseltä luottamusmiehehdokkaalta tulee olla suostumus ehdokkuuteen. Itseään ei voi ehdottaa.

Ehdokasasettelussa asetetaan ehdolle sekä luottamusmiehehdokkaat että varaluottamusmiehehdokkaat.

Työpaikalla kaikkien PAMin jäsenten tulee saada tieto siitä, että työpaikalle valitaan luottamusmies. PAMin jäsenillä on mahdollisuus asettaa ehdokkaaksi, äänestää ja osallistua valintaan.

Ehdokasasettelu tehdään

- a. ehdokasasettelukokouksessa tai
- b. kirjallisesti.

Ehdokasasettelukokous

Ehdokasasettelukokouksesta on ilmoitettava työntekijöille hyvissä ajoin, kuitenkin vähintään seitsemän (7) päivää ennen kokousta.

Ilmoituksesta tulee käydä ilmi:

- kokouksen aika ja paikka
- työehtosopimus, jonka piiriin luottamusmies valitaan
- toimialue, jolle luottamusmies valitaan.

Jos ehdokasasettelukokous järjestetään työpaikalla, työnantajalle tulee tehdä ilmoitus viimeistään 7 päivää ennen kokousta, ellei luottamusmiessopimuksessa ole muuta sovittu.

Kirjallinen ehdokasasettelu

Ilmoituksessa ehdokasasettelusta on käytävä ilmi:

- ehdokasasetteluaika
- työehtosopimus, jonka piiriin luottamusmies valitaan
- toimialue, jolle luottamusmies valitaan
- minne ja miten ehdokkaat ilmoitetaan

Kirjallisen ehdokasasettelun on kestävä vähintään 14 päivää.

Jos tehtävään on ehdotettu vain yhtä henkilöä, vaaleja ei tarvitse järjestää. Vaalitoimikunta vahvistaa luottamusmiesvalinnan.

Jos ehdokkaita on johonkin tehtävään kaksi tai enemmän, järjestetään vaalit.

VAALIT

Vaalitoimikunta huolehtii vaalien järjestämisestä, ääntenlaskennasta ja vaalisalaisuudesta.

Vaalitoimikunta huolehtii, että äänestäminen tapahtuu sellaisella tavalla, sellaiseen aikaan ja uurnavaalissa sel-
laisilla paikoilla, että kaikilla äänioikeutetuilla jäsenillä on mahdollisuus äänestää.

Äänestys

- Äänioikeus on kaikilla niillä, joiden jäsenyys on voimassa ennen vaalin alkamista. Vastuu jäsentietojen oikeellisuudesta on jäsenellä itsellään.
- Äänestyksissä on äänestäjillä oltava käytössään ehdokaslistaukset.
- Ehdokaslistauksessa mainitaan sukunimi, etunimi, ammatti tai luottamustehtävä, ikä, asuinpaikkakunta.
- Ehdokkaat listataan sukunimen mukaan aakkosissa. Ehdokkaat voidaan myös numeroida luvusta 2 alkaen.
- Jos valinnat järjestetään työpaikalla, siitä on ilmoitettava työnantajalle huomioiden kunkin työehtosopimuksen määräykset.
- Valtakirjalla ei voi äänestää.

*poikkeuksena vähittäiskaupan esimiesten luottamusmiesvalinnoissa ehdokkaan ja ehdottajan tulee olla joko PAMin tai KEY:n jäseniä

ÄÄNESTÄMINEN HENKILÖVAALEISSA (UURNAVAALI)

1

Vaalivirkailija toteaa äänestäjän henkilöllisyyden ja äänioikeuden.

2

Äänestäjä saa äänestyslipun ja äänestämisestä laitetaan merkintä äänioikeutettujen luetteloon.

Äänestäjä merkitsee äänestyslippuun ehdokkaan nimen tai numeron, äänestysohjeen mukaisesti. Äänestyslippuun ei saa tehdä muita merkintöjä.

3

Vaalivirkailija leimaa äänestyslipun ja äänestäjä pudottaa leimatun äänestyslipun itse urnaan.

4

Äänestäjä poistuu.

Uurnavaali vaalikokouksissa tai -tilaisuuksissa

Vaalikokous

PAMiin kuuluvat työntekijät voivat järjestää vaalikokouksen, jossa todetaan ehdokkaat ja järjestetään tarvittaessa uurnavaali ehdokaiden välillä.

Vaalitilaisuudet

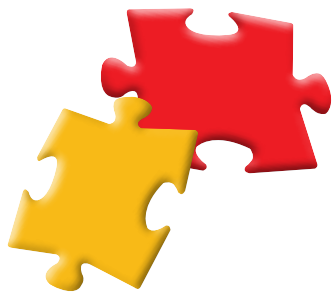
Jos kyseessä on yritys, jolla on monta toimipaikkaa, voidaan järjestää vaalitilaisuus/tilaisuuksia uurnavaalia käyttäen.

Uurnavaali

Vaalitoimikunta järjestää äänestämistä varten lukittavan vaaliurnan ja huolehtii siitä, että ääniä säilytetään lukittuna koko vaalin ajan. Vaaliurna/uurnat avataan vasta vaalin päättyttyä.

- Ennen vaalitoimituksen alkua vaalitoimikunta toteaa käytävissä olevien äänestyslippujen määrän. Äänestyslippuja on hyvä olla ylimääräisiä.
- Jäsenen äänioikeus tarkistetaan äänioikeutettujen listauksesta ennen äänestyslipun antamista ja samalla merkitään ääni käytetyksi.
- Ensimmäinen äänestämään saapuva jäsen tarkastaa, että vaaliurna on tyhjä. Tämä kirjataan pöytäkirjaan.
- Äänestäjä merkitsee äänestysohjeen mukaisesti äänestyslippuun joko ehdokkaan nimen tai numeron. Äänestyslippuun ei saa tehdä muita merkintöjä.
- Äänestäjä antaa äänestyslipun taitettuna vaalitoimikunnalle, joka merkitsee sen varmennetuksi ääneksi (leima tai nimikirjaimet).
- Äänestäjä pudottaa äänestyslipun vaaliurna.

Postivaali

Jos yhteisen äänestysajan ja -paikan järjestäminen on hankalaa, voidaan järjestää postivaalit.

Postivaalissa pitää varmistaa äänestäjän äänioikeuden toteaminen ja vaalisalaisuuden säilyminen. Postivaalia järjestettäessä tulee ottaa huomioon postin kulku.

Äänestysmateriaali sisältää

- äänestysohjeen
- ehdokaslistauksen
- äänestyslipun
- äänestystodistuksen
- vaalikuoren, johon äänestyslippu suljetaan
- palautuskuoren, johon vaalikuori ja äänestystodistus suljetaan.

Ehdokaslistauksessa mainitaan ehdokkaiden

- sukunimi
- etunimi
- ehdokasnumero tarvittaessa
- ammatti tai luottamustehtävä
- toimipaikka tai työskentelypaikka
- ikä
- asuinpaikkakunta.

Sähköinen vaali ja postivaali

Sähköisen äänestyksen käyttämisestä päättää ja sitä koordinoi keskuustoimistolla luottamusmiesvalinnoista vastaavat liiton toimihenkilöt.

Sähköinen äänestäminen tapahtuu ulkopuolisen vaali-toimittajan vaalijärjestelmällä ja äänestysjärjestelmän ohjeiden mukaisesti:

- Äänestäjä tunnistetaan liiton hyväksymällä tavalla.
- Äänestäjä voi äänestää vain kerran.
- Jäsenyyden tulee olla voimassa ennen äänestysajan alkamista.

Sähköinen äänestäminen on ensisijainen äänestysmuoto. Jos äänioikeutetulla ei ole sähköisiä yhteystietoja PAMin jäsenrekisterissä, hänelle toimitetaan postivaalimateriaali.

Vastuu jäsentietojen oikeellisuudesta PAMin jäsenrekisterissä on jäsenellä itsellään.

Ääntenlasku

Äänestysajan päätyttyä suoritetaan lopullinen ääntenlaskenta vaalitoimikunnan määrittämänä ajankohtana.

Ehdolle asettuneet jäävävät itsensä ääntenlaskun ajaksi.

Äänten mennessä tasan ratkaistaan tulos arpomalla.

Postivaali järjestetään käyttämällä kahta kirjekuorta: vaalikuorta ja palautuskuorta.

1. Täytetty äänestyslippu suljetaan postivaalien vaalikuoreen.
2. Vaalikuori ja äänestystodistus suljetaan palautuskuoreen.
3. Palautuskuori toimitetaan vaali-toimikunnalle postitse tai muulla luotettavalla tavalla vaalitoimikunnan määrittelemänä aikana.

Tarkista osoitteessa www.pam.fi, että tietosi ovat ajan tasalla PAMin jäsenrekisterissä.

Vaaliasiakirjojen säilyttäminen

Kaikki vaaliasiakirjat säilytetään vähintään kaksi (2) vuotta.

Säilytettäviä asiakirjoja ovat

- ehdokasasetteluilmoitus
- mahdolliset äänestysliput
- äänioikeutettujen listaus
- pöytäkirjat.

Liitolla ja/tai ammattiosastolla on oikeus nähdä vaaliasiakirjat.

Pääluottamusmiehen ehdokassuoja

Pääluottamusmiesehdokkaalla on ehdokassuoja, jonka edellytyksenä on, että ehdokas itse ilmoittaa ehdokkuudestaan kirjallisesti työnantajalle.

KUN VALINNAT ON TEHTY

Valinnan virallistaminen

Luottamusmiehen valinnasta on tehtävä välittömästi ilmoitus PAMiin sähköisellä- tai paperilomakkeella, jotka löytyvät osoitteesta www.pam.fi/luottamusmiesvaalit. Ilmoituksen tekee valittu luottamusmies. PAM ilmoittaa valinnasta työnantajalle sekä ammattiosastolle. Luottamusmiehen asema on virallinen vasta, kun työnantajalle on ilmoitettu valinnasta kirjallisesti.

Vaalitoimikunta tai valittu luottamusmies ilmoittaa yrityksen työntekijöille luottamusmiesvalinnan tuloksesta mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään viikon kuluessa valinnasta. Vaalitoimikunta tai valittu luottamusmies ilmoittaa valinnasta parhaaksi katsomallaan tavalla.

Vinkki: Valitun luottamusmiehen tiedot voidaan ilmoittaa yrityksen työntekijöille esimerkiksi työpaikan intranetissä, ilmoitustaululla tai lähettämällä sähköpostia työntekijöille.

Erimielisyydet luottamusmiehen valinnassa

Vaalien järjestelyistä moittiminen

Jos valintoihin liittyvissä järjestelyissä on moitittavaa, luottamusmiehen toimialueelle kuuluva PAMin jäsen voi valittaa asiasta. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun valinnan ilmoitusaika on päättynyt. Ilmoitusaika on viikko valinnan vahvistamisesta. Valitus osoitetaan sen ammattiosaston johtokunnalle, mihin valittu luottamusmies kuuluu.

Ennen päätöksen tekemistä tulee ammattiosaston johtokunnan kuulla valintoja hoitanutta vaalitoimikuntaa ja käydä vaalimateriaali läpi. Tätä tehtäessä tulee mukana olla PAMin toimihenkilö. Vaalitoimikuntaan kuulunut ei voi jälkikäteen moittia vaalitoimikunnan vahvistamaa valintaa.

Ammattiosaston päätöksestä voi jokainen luottamusmiesvalintaan oikeutettu jäsen valittaa PAMin hallitukselle 30 päivän kuluessa. PAMin hallitus päättää asiasta lopullisesti.

Luottamusmiehen vaihtaminen

Perustellusta syystä, jos luottamusmies laiminlyö tehtävän-
sä tai ylittää valtuutensa, voivat PAMin jäsenet, joita luottamusmies edustaa, vaatia uutta luottamusmiesvalintaa.

Jos vähintään puolet PAMiin järjestäytyneistä luottamusmiehen toimialueella työskentelevistä työntekijöistä vaatii luottamusmiehen vaihtamista, voivat he osoittaa vaatimuksen uuden valintaprosessin käynnistämisestä sen ammattiosaston johtokunnalle, johon luottamusmies kuuluu. Vaatimuksesta tulee ilmetä vaatimuksen perusteet ja vaattijat.

Ammattiosaston johtokunta käsittelee vaatimuksen ja antaa kirjallisen vastauksen kuultuaan toimesta olevaa luottamusmiestä sekä PAMin toimihenkilöä.

Se ammattiosaston johtokunta, mihin luottamusmies kuuluu, tekee päätöksen mahdollisesta luottamusmiesteh-
tävän päättämisestä, uuden valintaprosessin käynnistämisestä sekä ilmoittaa liitolle tehtävän päättymisestä. PAM ilmoittaa päätöksestä työnantajalle. Jos vaihdettavaksi vaadittu luottamusmies on ammattiosaston johtokunnan jäsen, hänen on jäävättävä itsensä johtokunnan päätöksenteossa ja mahdollisessa äänestyksessä.

Ammattiosaston päätöksestä voi jokainen luottamusmiesvalintaan oikeutettu jäsen valittaa PAMin hallitukselle 30 päivän kuluessa. PAMin hallitus päättää asiasta lopullisesti.

LUOTTAMUSMIEHEN VALINTA TYÖEHTOSOPIMUKSITTAIN (PÄÄSOPIMUSALAT)

Alla olevat luottamusmiesmääräykset ovat vuonna 2019 voimassa olevien työehtosopimusten mukaiset. Huomioithan mahdolliset tse-neuvotteluiden tuomat muutokset.

KAUPAN TYÖEHTOSOPIMUS

Vähintään 30 työntekijän yritykseen valitaan pääluottamusmies. Alle 30 työntekijän yritykseen valitaan luottamusmies.

Jos yrityksellä on useampia toimipaikkoja tai se toimii maantieteellisesti laajalla alueella, voidaan paikallisesti sopia, että pääluottamusmiehen lisäksi valitaan toimipaikkakohtaiset tai alueelliset luottamusmiehet.

Asiasta sovitaan kirjallisesti työnantajan ja pääluottamusmiehen välillä.

Jos valinnat järjestetään työnantajan tiloissa, on siitä ilmoitettava työnantajalle viimeistään 7 vuorokautta ennen vaalia.

VÄHITTÄISKAUPAN ESIMIESTEN TYÖEHTOSOPIMUS

Vähittäiskaupan esimiehet voivat valita keskuudestaan luottamusmiehen, joka edustaa yrityksen esimiehiä. Luottamusmieheksi voidaan valita joko PAMin tai KEY:n jäsen. Valittu luottamusmies edustaa sekä pamilaisia että keyläisiä.

Jos esimiehet eivät valitse keskuudestaan omaa edustajaa, niin heitä edustaa työntekijöiden keskuudestaan valitsema luottamusmies, jonka valintaan esimiehet voivat osallistua.

Huom! Esimies ei voi olla työntekijöiden luottamusmies.

KIINTEISTÖPALVELUALAN TYÖNTEKIJÖITÄ KOSKEVA TYÖEHTOSOPIMUS

Pääluottamusmies valitaan yritykseen, jossa työskentelee vähintään kolme työntekijää.

Valtakunnallisiin tai muuten laajalla maantieteellisellä alueella toimiviin yrityksiin voidaan valita myös alueelliset pääluottamusmiehet.

Jos luottamusmiehiä esitetään valittavaksi yrityksen jollekin työehtosopimusalueelle enemmän kuin yksi, on valinnasta sovittava työnantajan kanssa.

Jos yritykseen on valittu useita alueellisia pääluottamusmiehiä, he voivat valita keskuudestaan yrityksen pääluottamusmiehen.

Paikallislottamusmies voidaan valita yritykseen, kunhan asiasta sovitaan kirjallisesti työnantajan ja pääluottamusmiehen kesken.

Jos valinnat järjestetään työnantajan tiloissa, on siitä ilmoitettava työnantajalle viimeistään 7 vuorokautta ennen vaalia.

MATKAILU-, RAVINTOLA- JA VAPAA-AJAN PALVELUITA KOSKEVA TYÖEHTOSOPIMUS

Yritykseen, jolla on yksi tai useampi toimipaikka, valitaan pääluottamusmies.

Jos yrityksellä on useampia toimipaikkoja, voidaan myös paikallisesti sopia, että yritys jaetaan tarkoituksenmukaisiin alueisiin, joihin valitaan alueelliset pääluottamusmiehet.

Lisäksi voidaan sellaisiin toimipaikkoihin, joissa on vähintään 20 työntekijää, valita toimipaikkakohtaiset luottamusmiehet.

Työnantaja ja pääluottamusmies (tai alueellinen pääluottamusmies) voivat kuitenkin kirjallisesti sopia siitä, että toimipaikka-kohtaisen luottamusmiehen valinnan edellytyksenä oleva työntekijämäärä on tässä mainittua pienempi tai suurempi.

Esimiehet voivat valita keskuudestaan luottamusmiehen, joka edustaa yrityksen esimiehiä.

Tällaisella luottamusmiehellä on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin toimipaikkakohtaisella luottamusmiehellä sekä oikeus työstä vapautukseen ja korvaukseen.

Jos esimiehet eivät ole valinneet itselleen luottamusmiehtä, heitä edustavat työntekijöiden luottamusmiehet.

Huom! Esimies ei voi olla työntekijöiden luottamusmies.

Jos valinnat järjestetään työnantajan tiloissa, on siitä ilmoitettava työnantajalle viimeistään 14 vuorokautta aikaisemmin.

VARTIOINTIALAN TYÖEHTOSOPIMUS

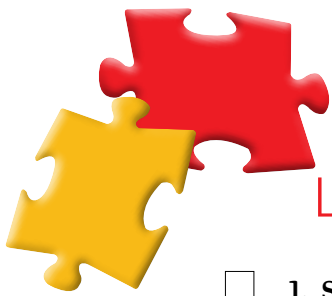
Yritykseen valitaan pääluottamusmies. Valtakunnallisiin tai muuten laajalla maantieteellisellä alueella toimiviin yrityksiin voidaan valita myös alueelliset tai toimipaikka-kohtaiset luottamusmiehet.

Yrityksessä sovitaan luottamusmiesten toiminta-alueista.

Jos valinnat järjestetään työnantajan tiloissa, on siitä ilmoitettava työnantajalle viimeistään 14 vuorokautta ennen vaalia.

PAMIN MUIDEN ALOJEN
LUOTTAMUSMIES-
MÄÄRÄYKSET
LÖYDÄT KUNKIN ALAN
TYÖEHTOSOPIMUKSESTA.

LUOTTAMUSMIESVAALIEN TARKISTUSLISTA

☐ 1. Selvitä alan ja yrityksen luottamusmiesjärjestelmä www.pam.fi/tyoehtosopimukset

☐ 2. Vaalitoimikunnan valinta (vähintään 3 henkilöä)

☐ 3. Ehdokasasettelu

Kaikilla työpaikan PAMiin kuuluvilla jäsenillä tulee olla tieto, että ehdokasasettelu on käynnissä.

Vinkki: Ehdokasasettelusta voi tiedottaa esimerkiksi työpaikan ilmoitustaululla ja intranetissä, kirjeellä, lehdessä ja sosiaalisessa mediassa.

Ehdokasasettelu tehdään joko

A) Ehdokasasettelukokouksessa

- a. Ehdokasasettelukokouksesta on ilmoitettava työntekijöille hyvissä ajoin, kuitenkin vähintään seitsemän (7) päivää ennen kokousta.
- b. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi
 - kokouksen aika ja paikka
 - työsopimus, jonka piiriin luottamusmies valitaan
 - toimialue, jolle luottamusmies valitaan.

B) Kirjallisena ehdokasasetteluna

- Ehdokasasetteluilmoituksesta (liite 1) on käytävä ilmi
- ehdokasasetteluaika: kirjallisen ehdokasasettelun on kestävä vähintään 14 päivää
 - työsopimus, jonka piiriin luottamusmies valitaan
 - toimialue, jolle luottamusmies valitaan
 - minne ja miten ehdokkaat ilmoitetaan.

Vinkki: Ehdokkaat voidaan ilmoittaa esimerkiksi sähköpostilla vaalitoimikunnan jäsenelle, nimettyyn postilaatikkoon tai tietylle nimetylle henkilölle (joka ei itse asetu ehdolle).

☐ 4. Valinta

Jos ehdokkaita on yksi, valinta vahvistetaan

- a) Vaalikokouksessa kokous vahvistaa valinnan. (liite 3)
- b) Kun ehdokasasettelu on tehty kirjallisesti, vaalitoimikunta vahvistaa valinnan. (liite 3)

Jos ehdokkaita on useampi, päätetään äänestystavasta:

- a) Uurnavaali tai
- b) Postivaali

☐ 5. Ääntenlasku

Ääntenlaskun jälkeen vaalitoimikunta täyttää pöytäkirjan. (liite 7)

☐ 6. Valinnan virallistaminen

- Valittu luottamusmies täyttää luottamusmiesilmoituksen joko sähköisenä tai paperilomakkeella. (liite 8)
- PAM ilmoittaa valinnasta työnantajalle lomakkeen saapumisen jälkeen.
- Luottamusmies tiedottaa työntekijöille valinnasta.
- Vaalitoimikunta arkistoi vaaliasiakirjat

(yrityksen nimi)

LUOTTAMUSMIES- JA VARALUOTTAMUSMIESVAALIT

(yrityksen nimi ja y-tunnus)

Palvelualojen ammattiliittoon kuuluvat työntekijät voivat valita keskuudestaan luottamusmiehen ja varaluottamusmiehen.

Valittujen henkilöiden toimikausi on _____ – _____ (pp.kk.vv–pp.kk.vv.)

Ehdokkaita voidaan esittää ajalla _____ – _____ (pp.kk.vv–pp.kk.vv.)

Ehdokkaan ja ehdottajan tulee olla työsuhteessa yritykseen ja ehdokkaan tulee antaa suostumuksensa ehdokkuuteen.

Valittuihin luottamusmiehiin noudatetaan

_____ alan työehtosopimusta
ja sen osana olevaa luottamusmiessopimusta.

Jos kumpaankin tehtävään ehdotetaan määrääikaan mennessä vain yhtä henkilöä, valitaan heidät tehtäviin ehdokasasettelun päätyttyä. Jos jompaankumpaan tehtävään ehdotetaan useampaa henkilöä, järjestetään vaali myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana.

Ehdokas ja hänen suostumuksensa ilmoitetaan vapaamuotoisesti _____
mennessä osoitteeseen _____
tai sähköpostilla _____

Terveisin vaalitoimikunta

EHDOTAN LUOTTAMUSMIEHEKSI

Yritys / Työpaikka: _____

Ehdotan luottamusmieheksi

Nimi: _____

Työpaikka: _____

Ehdokkaan suostumus: _____

Ehdotan varaluottamusmieheksi

Nimi: _____

Työpaikka: _____

Ehdokkaan suostumus: _____

Ehdottajan nimi: _____

Ehdottajan allekirjoitus: _____

Palauta lomake viimeistään _____ klo _____

Osoite: _____

Faksi: _____

Sähköposti: _____

Ohje vaalitoimikunnalle: Työpaikan pamilaiset voivat ilmoittaa ehdokkaansa vaalitoimikunnalle tällä lomakkeella tai ehdokkaat voidaan ilmoittaa esimerkiksi sähköpostilla vaalitoimikunnan jäsenelle, nimettyyn posilaatikkoon tai tietylle nimetylle henkilölle (joka ei itse asetu ehdolle).

VALINTAKOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA (EHDOKKAITA YKSI)

Luottamusmiehen ja varaluottamusmiehen valinta

Yritys/Työpaikka: _____

Aika: _____

Paikka: _____

Valintakokouksessa läsnä:

Puheenjohtaja: _____

Sihteeri: _____

Jäsenet: _____

1. Ehdokkaiden toteaminen ja luottamusmiehen valinta

Koska kumpaankin luottamusmiestehtävään oli asetettu vain yksi ehdokas,
ei vaalia järjestetty.

Todettiin, että _____ valittiin yrityksen
luottamusmieheksi ja

_____ varaluottamusmieheksi.

Valittujen luottamushenkilöiden toimikausi on _____ - _____

2. Pöytäkirjan tarkistaminen

Pöytäkirja tarkistettiin välittömästi. Vakuudeksi

puheenjohtaja

sihteeri

VALINTAKOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA (USEITA EHDOKKAITA)

Luottamusmiehen ja varaluottamusmiehen valinta

Yritys/Työpaikka: _____

Aika: _____ Paikka: _____

Valintakokouksessa läsnä:

Puheenjohtaja: _____

Sihteeri: _____

Jäsenet: _____

1. Ehdokkaiden toteaminen ja luottamusmiehen valinta

Luottamusmiehen valinta

Ehdokkaita luottamusmiestehtävään oli useita:

Varaluottamusmiehen valinta

Varaluottamusmiesehdokkaita oli useita:

2. Todettiin, että valitaan vaalitoimikunta (jos ei ole aikaisemmin jo valittu) ja järjestetään äänestys.

3. Päätettiin, että äänestystapa on _____ (uurnavaali, postivaali, sähköinen)

4. Päätettiin, että äänestysaika on _____ - _____

5. Kokouksen päättäminen

6. Pöytäkirjan tarkastaminen

Pöytäkirja tarkistettiin välittömästi. Vakuudeksi

puheenjohtaja

sihteeri

Luottamusmiesvaalit

EHDOKASLISTA _____		
ÄÄNESTYSTÄ VARTEN		
Nro	Sukunimi	Etunimi
Ammatti		Ikä
Asuinpaikkakunta		
Nro	Sukunimi	Etunimi
Ammatti		Ikä
Asuinpaikkakunta		
Nro	Sukunimi	Etunimi
Ammatti		Ikä
Asuinpaikkakunta		
Nro	Sukunimi	Etunimi
Ammatti		Ikä
Asuinpaikkakunta		
Nro	Sukunimi	Etunimi
Ammatti		Ikä
Asuinpaikkakunta		

Taita sitten tästä

ÄÄNESTYSLIPPU

TYÖPAIKAN NIMI:

ÄÄNESTÄN LUOTTAMUSMIEHEKSI

ÄÄNESTÄN VARALUOTTAMUSMIEHEKSI

Tämä on sisäpuoli

LUOTTAMUSMIESVAALIT

LUOTTAMUSMIESVAALIT

Taita sitten tästä

ÄÄNESTYSLIPPU

TYÖPAIKAN NIMI:

ÄÄNESTÄN PÄÄLUOTTAMUSMIEHEKSI

ÄÄNESTÄN VARAPÄÄLUOTTAMUSMIEHEKSI

Tämä on sisäpuoli

LUOTTAMUSMIESVAALIT

LUOTTAMUSMIESVAALIT

Taita ensin tästä

VAALIKOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA

Luottamusmiesvaali

Yritys/Työpaikka: _____

Aika: _____ Paikka: _____

Valintakokouksessa läsnä:

Puheenjohtaja: _____

Sihteeri: _____

Jäsenet: _____

1. Ehdokkaiden toteaminen ja varapääluottamusmiehen valinta

Luottamusmiestehtävään oli ehdolla _____ henkilöä:

Vaalit järjestettiin _____ (posti/uurna/sähköinen)

☐ Ensimmäinen urnavaalissa äänestänyt on tarkistanut, että vaaliurna on tyhjä.

Äänioikeutettuja oli _____. Ääniä annettiin _____, joista _____ hylättyä ääntä.

Äänet jakautuivat seuraavasti: _____

Äänten mennessä tasan suoritettiin arvonta, jonka voitti _____

_____ valittiin _____ (yrityksen nimi) luottamusmieheksi.

_____ valittiin _____ (yrityksen nimi) varaluottamusmieheksi.

Valittujen luottamusmiesten toimikausi on _____ - _____

2. Pöytäkirjan tarkistaminen

Pöytäkirja tarkistettiin välittömästi. Vakuudeksi

puheenjohtaja

sihteeri

Luottamusmiesvaalit

VALINNASTA ILMOITTAMINEN

Luottamusmiehen nimi	Hetu /jäsennumero
Puh.	
Sähköposti	

Yrityksen virallinen nimi
Y-tunnus
Yrityksen osoite
Postinumero ja -toimipaikka
Työnantajan sähköposti (osoite, johon PAM lähettää ilmoituksen valinnasta)
Työpaikan nimi (jos eri kuin virallinen)

Tehtävä	
☐ Pääluottamusmies	☐ Luottamusmies
☐ Varapääluottamusmies	☐ Varaluottamusmies
☐ Joku muu, mikä	
Valintapäivä	
Toimikausi alkaa	Toimikausi päättyy

Yrityksen työntekijöiden määrä	Työntekijöiden määrä, joita luottamusmies edustaa
--------------------------------	---

Entinen luottamusmies
Entinen varaluottamusmies

Lähetä lomake PAMin aluetoimistoon heti valinnan jälkeen.

TYÖPAIKKASI LUOTTAMUSHENKILÖT

Tehtävä:

Nimi:

Sähköposti:

Puhelin:

Tavoitettavissa:

Tehtävä:

Nimi:

Sähköposti:

Puhelin:

Tavoitettavissa:

PAMIN TOIMISTOT

Helsinki-Uusimaa

Säästöpankinranta 2 A, 9. krs
PL 154, 00531 Helsinki
helsinki-uusimaa@pam.fi

Jyväskylä

Torikeskus, Väinönkatu 11
40100 Jyväskylä
jyvaskyla@pam.fi

Kouvola

Urheilijankuja 6
45100 Kouvola
kouvola@pam.fi

Kuopio

Ajurinkatu 29
70110 Kuopio
kuopio@pam.fi

Lahti

Rautatienkatu 21 B, 3. krs
15110 Lahti
lahti@pam.fi

Oulu

Uusikatu 22
90100 Oulu
oulu@pam.fi

Pori

Isolinnankatu 24, 3. krs
28100 Pori
pori@pam.fi

Rovaniemi

Rovakatu 8
96100 Rovaniemi
rovaniemi@pam.fi

Tampere

Aleksis Kiven katu 18 B, 3. krs
33210 Tampere
tampere@pam.fi

Turku

Yliopistonkatu 33 G, 4. krs
20100 Turku
turku@pam.fi

Vaasa

Pitkäkatu 38 C
65100 Vaasa
vaasa@pam.fi

www.pam.fi/
luottamusmiesvaalit
pam@pam.fi

The PAM logo consists of the word "PAM" in a bold, white, sans-serif font, set against a red rectangular background with a white border.